

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-30
Besvaras senast
2026-01-13

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:362 Representationens utmaningar i Förenta Nationerna

Förenta Nationerna (FN) utgör en central arena för internationellt samarbete, där världens stater samlas för att hantera globala frågor som fred, säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter. Organisationens struktur bygger på principen om suveränitet och ömsesidigt erkännande, vilket innebär att medlemskapet i regel förutsätter att en stat erkänns av en majoritet av de befintliga medlemmarna. Detta system har emellertid visat sig vara problematiskt när det gäller att hantera fall där territoriella eller politiska tvister leder till att vissa enheter utesluts från representation, trots att de uppvisar starka drag av självständighet, demokrati och funktionalitet.

Ett kärnproblem ligger i att FN:s representation ofta följer formella diplomatiska linjer snarare än faktiska förhållanden på marken. Detta resulterar i situationer där etablerade stater, även om de är djupt dysfunktionella eller auktoritära, behåller sin plats och rösträtt, medan mer välorganiserade och demokratiska enheter nekas inflytande. Till exempel representerar Kina, en enpartistat med en avsaknad av demokratisk legitimitet, även Taiwan, en fullt utvecklad demokrati med egen regering, ekonomi och samhällsstruktur. Taiwan, som formellt betraktas som en del av Kina enligt Ett-Kina-politiken, saknar därmed en egen röst i FN, trots att det har en befolkning på över 23 miljoner och en stark internationell närvaro i andra sammanhang. På liknande sätt representeras Somaliland, en stabil och demokratiskt styrd region i vad som anses vara norra Somalia, av den centrala somaliska regeringen, som har kämpat med inbördes konflikter, korruption och bristande kontroll över territoriet. Somaliland, som utropade självständighet 1991 och har upprätthållit fredliga val och institutioner, hade initialt en historisk koppling till FN-platsen men har sedan dess marginaliserats.

Dessa exempel illustrerar en bredare dysfunktionalitet i FN-systemet. Genom att prioritera historiska och geopolitiska arrangemang framför praktisk legitimitet riskerar organisationen att undergräva sin egen trovärdighet. Demokratiska enheter som Taiwan och Somaliland bidrar positivt till regional stabilitet och globala utmaningar, såsom klimatförändringar och handel, men deras frånvaro från FN:s beslutsprocesser innebär att deras perspektiv och behov inte hörs.

Detta skapar en obalans där auktoritära eller instabila regimer kan blockera reformer eller påverka resolutioner på ett sätt som inte speglar den bredare

verkligheten. Dessutom förstärker det globala ojämlikheter, då mindre erkända enheter tvingas navigera genom indirekta kanaler, som observatörsstatus eller allianser med andra stater, vilket begränsar deras förmåga att delta fullt ut i internationellt samarbete.

För att adressera dessa brister vore det angeläget att utveckla ett mer inkluderande system inom FN som inte systematiskt utesluter demokratiskt legitima stater som Somaliland och Taiwan från att ha en egen röst. Ett sådant reformerat ramverk skulle kunna baseras på kriterier som faktisk självständighet, demokratiska processer och bidrag till globala mål, snarare än enbart formellt erkännande, och därmed stärka FN:s roll som en verkligt representativ institution för världens folk.

Utrikesminister Maria Malmer Stenergård önskas mot bakgrund av detta svara på följande fråga:

Sett till vad som beskrivits, har ministern lyft eller avser hon att lyfta nämnda problematik inom det internationella samfundet?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann